

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás változó foglalkoztatási környezetben

Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz a
Mátrai borvidéken

Király Gábor

IX. Falukonferencia I Pécs I 2021. 09. 22-24.

NKFI (132975)

Farm types, challenges, directions, of adaptation
and their broader rural impact (2019-2023)

Kovács Katalin

KRTK RKI

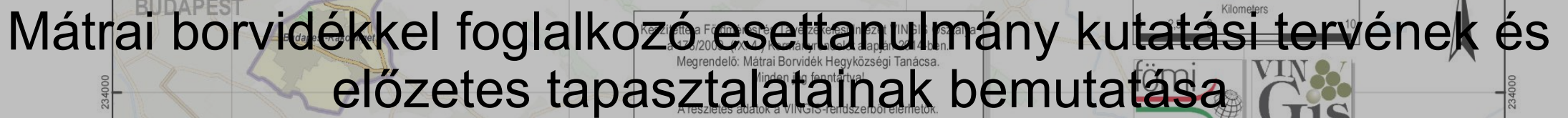
Agrárközgazdasági Intézet Nkft.

Budapesti Corvinus Egyetem

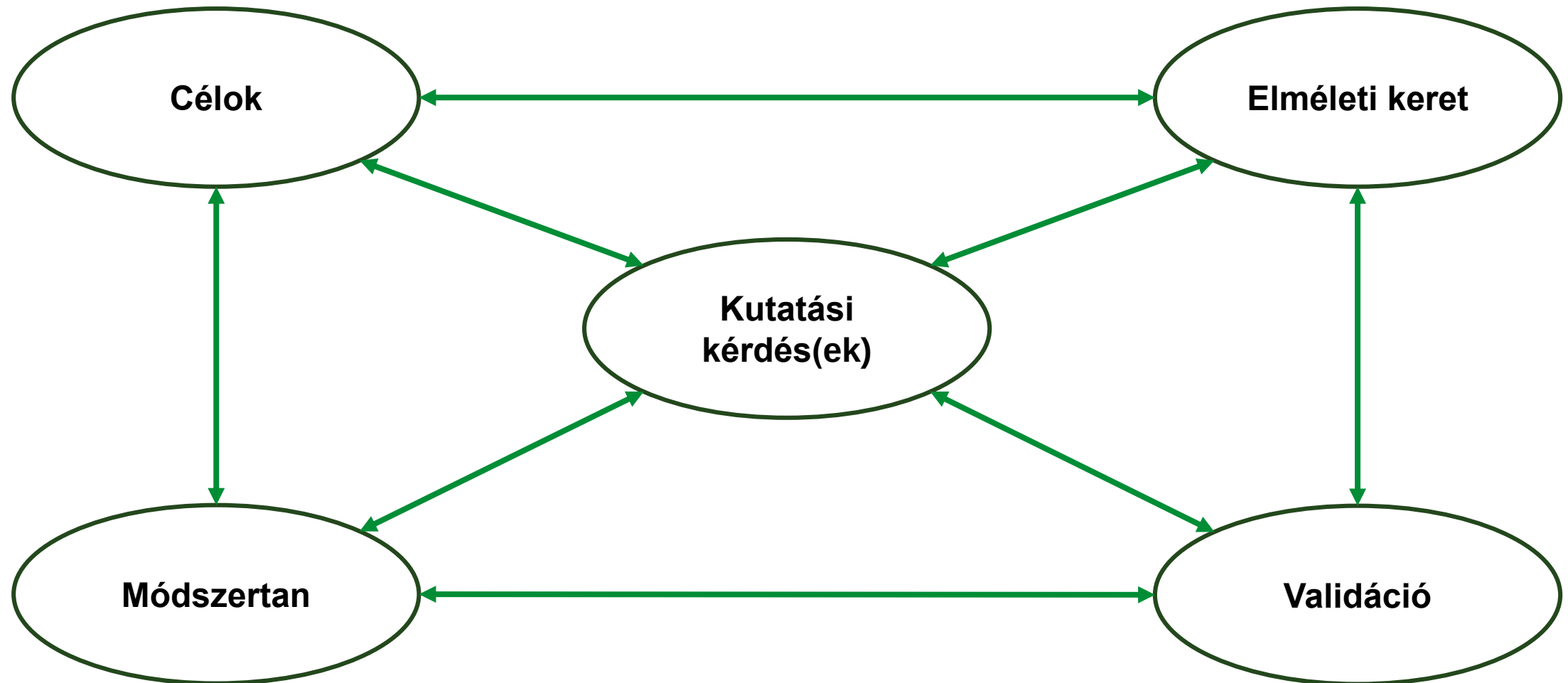
Gazdálkodástudományi Doktori Iskola

Mezőgazdasági termelők éghajlatváltozáshoz való
alkalmazkodásának vizsgálata

Témavezető: Prof. Dr. Tóth József

Az esettanulmány tervezete

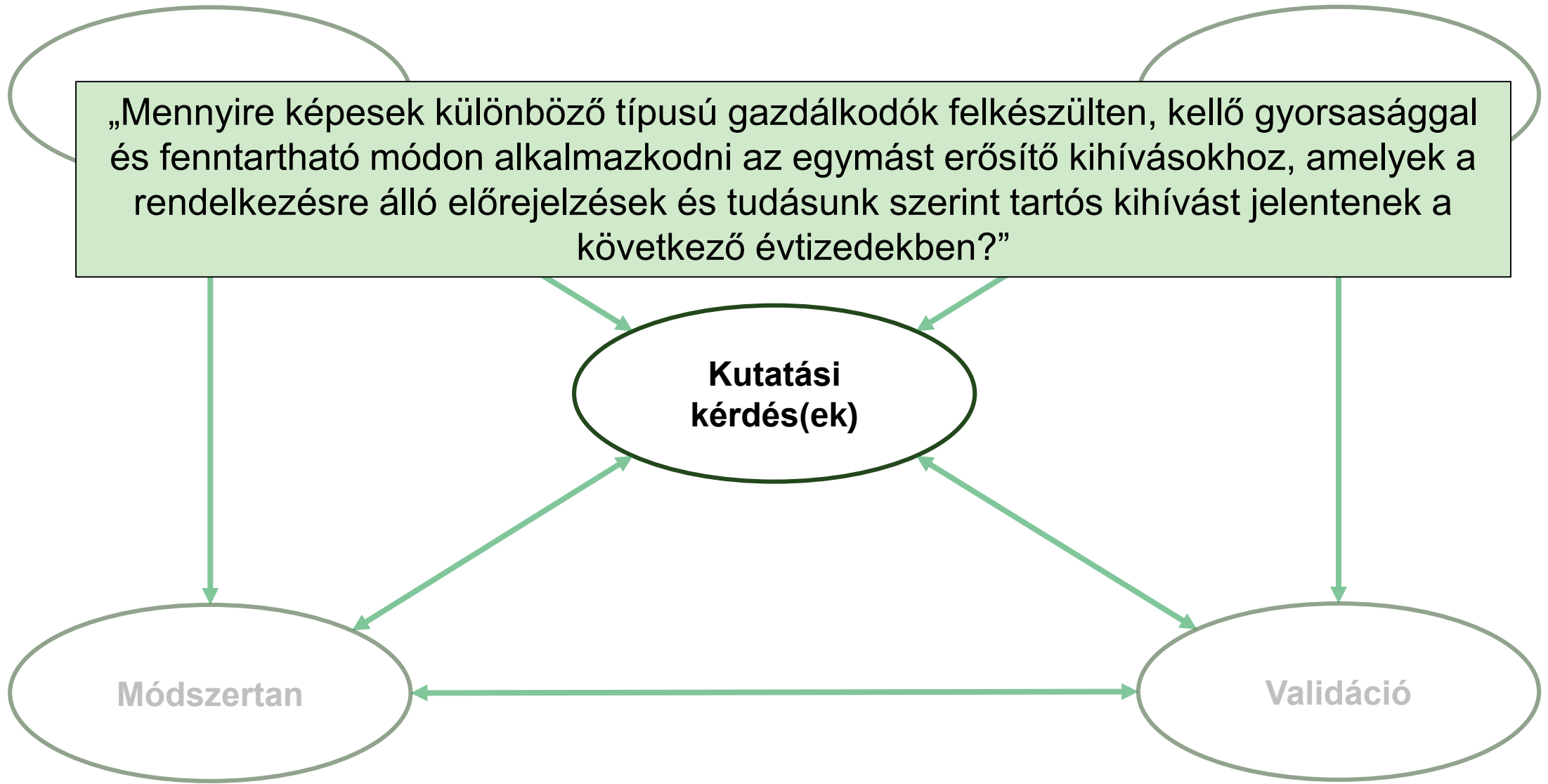

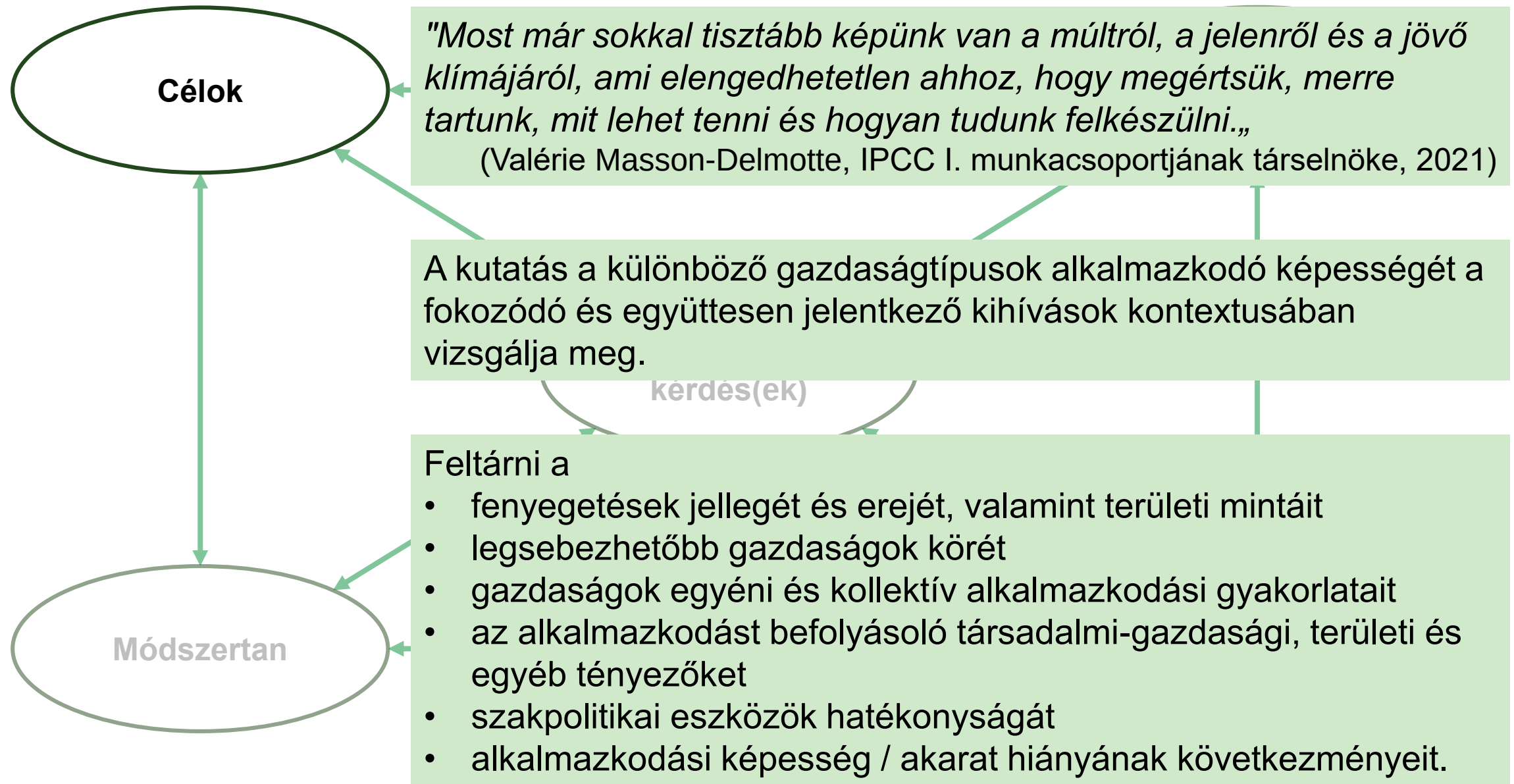
„Mennyire képesek különböző típusú gazdálkodók felkészülten, kellő gyorsasággal és fenntartható módon alkalmazkodni az egymást erősítő kihívásokhoz, amelyek a rendelkezésre álló előrejelzések és tudásunk szerint tartós kihívást jelentenek a következő évtizedekben?”

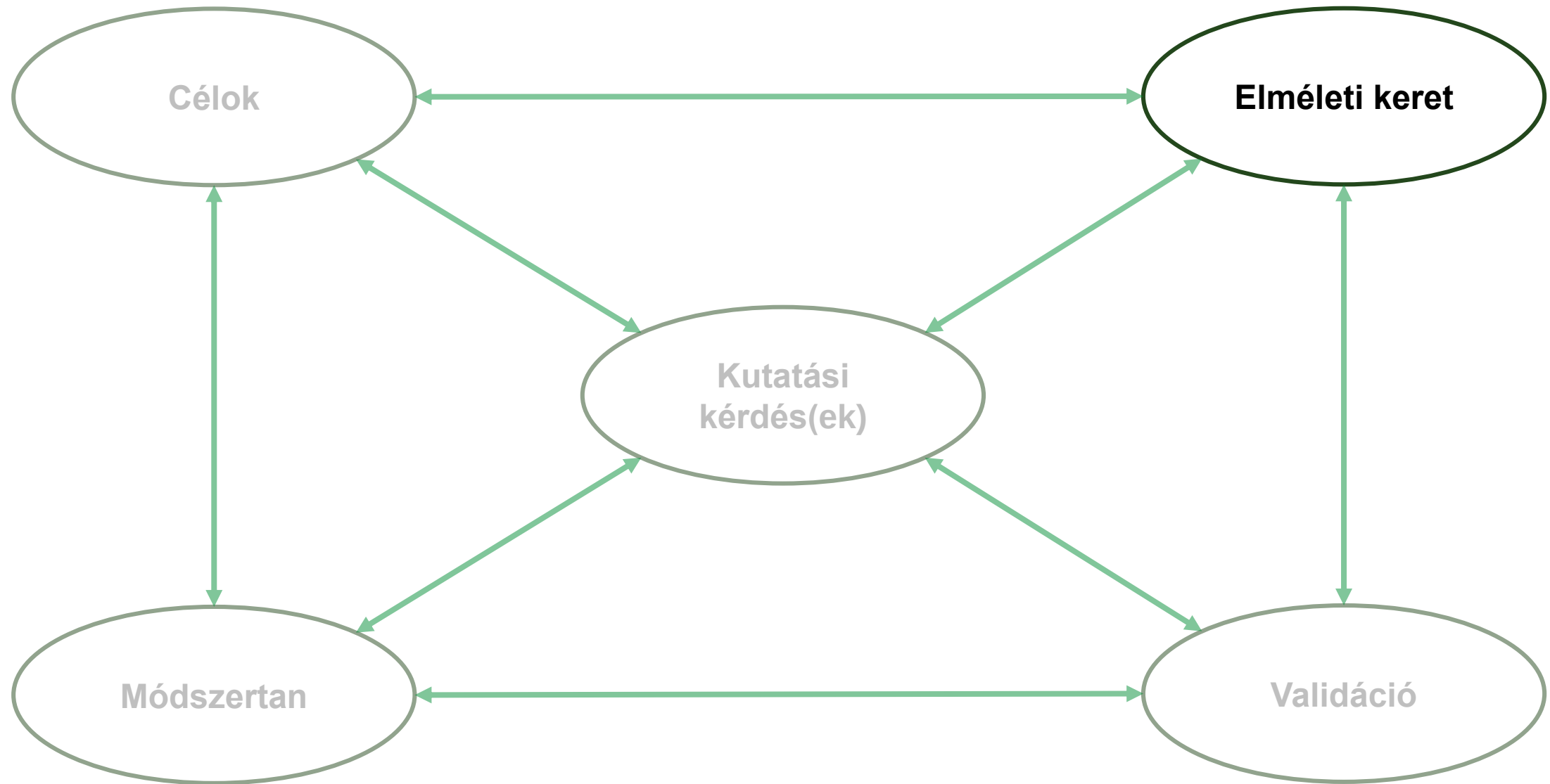
**Kutatási
kérdés(ek)**

Módszertan

Validáció

- **Hangsúly az alapanyag előállításán, kevés borászat, gyenge borturizmus,**
Király Gábor (2018): Post-transitional development in the Hungarian wine sector: the case of the Mátra wine region. JOURNAL OF WINE RESEARCH 29: 106-119.

- **Az adaptációs gyakorlatok és stratégiák tanulmányozása elképzelhetetlen olyan kutatások nélkül, ahol ne az ember, az emberi közösségek álljanak az érdeklődés középpontjában.”**

Király Gábor (2017): Új kutatási irányok az alkalmazkodáskutatásban: éghajlatváltozás a szőlő- és borágazatban Magyarországon. GAZDÁLKODÁS 61: 283-294.

- **Ültetvényesek érintettsége legmagasabb**
- **Extrém meleg, tartós aszály, fagykár**
- **Termelők 2/3a mérséklet változtatásokat látott szükségesnek**

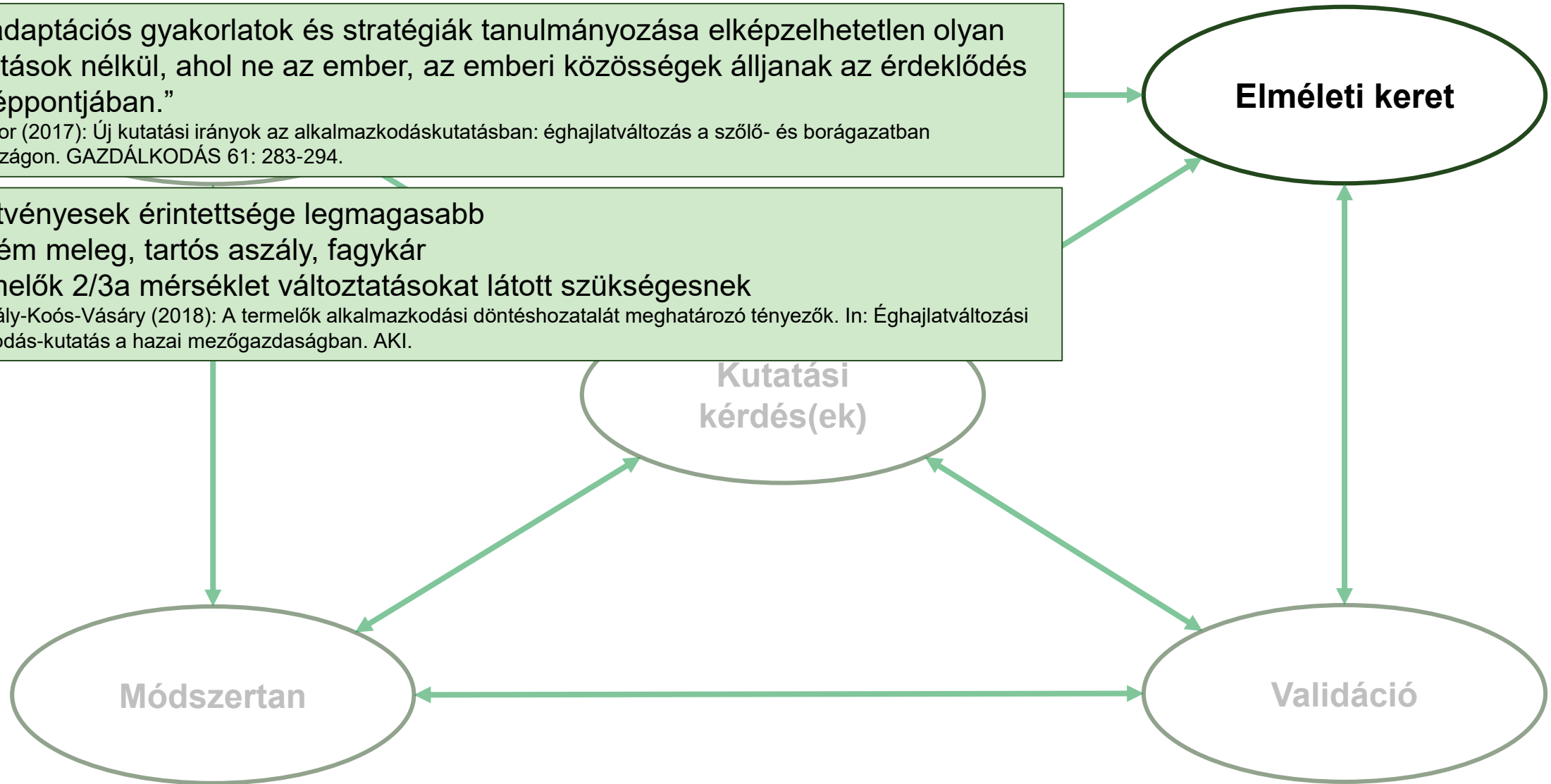
Hamar-Király-Koós-Vásáry (2018): A termelők alkalmazkodási döntéshozatalát meghatározó tényezők. In: Éghajlatváltozási alkalmazkodás-kutatás a hazai mezőgazdaságban. AKI.

Elméleti keret

**Kutatási
kérdés(ek)**

Módszertan

Validáció

- **Hangsúly az alapanyag előállításán, kevés borászat, gyenge borturizmus,**
Király Gábor (2018): Post-transitional development in the Hungarian wine sector: the case of the Mátra wine region. JOURNAL OF WINE RESEARCH 29: 106-119.

- **Az adaptációs gyakorlatok és stratégiák tanulmányozása elképzelhetetlen olyan kutatások nélkül, ahol ne az ember, az emberi közösségek álljanak az érdeklődés középpontjában.”**

Király Gábor (2017): Új kutatási irányok az alkalmazkodáskutatásban: éghajlatváltozás a szőlő- és borágazatban Magyarországon. GAZDÁLKODÁS 61: 283-294.

- **Ültetvényesek érintettsége legmagasabb**
- **Extrém meleg, tartós aszály, fagykár**
- **Termelők 2/3a mérséklet változtatásokat látott szükségesnek**

Hamar-Király-Koós-Vásáry (2018): A termelők alkalmazkodási döntéshozatalát meghatározó tényezők. In: Éghajlatváltozási alkalmazkodás-kutatás a hazai mezőgazdaságban. AKI.

Elméleti keret

Kutatási kérdés(ek)

Módszertan

- Viselkedés elméletek
- Az emberi cselekvést nem lehet csak a racionalitás talaján állva, pusztán objektív feltételeket figyelembe véve (pl. rendelkezésre álló erőforrások mennyisége) megmagyarázni, a szociokognitív tényezők, vagyis a változás, a veszély, a saját képességek vagy korlátok észlelésének figyelembevétele épp ennyire fontos

• **Hangsúly az alapanyag előállításán, kevés borászat, gyenge borturizmus,**
Király Gábor (2018): Post-transitional development in the Hungarian wine sector: the case of the Mátra wine region. JOURNAL OF WINE RESEARCH 29: 106-119.

• **Az adaptációs gyakorlatok és stratégiák tanulmányozása elképzelhetetlen olyan kutatások nélkül, ahol ne az ember, az emberi közösségek álljanak az érdeklődés középpontjában.”**

Király Gábor (2017): Új kutatási irányok az alkalmazkodáskutatásban: éghajlatváltozás a szőlő- és borágazatban Magyarországon. GAZDÁLKODÁS 61: 283-294.

• **Ültetvényesek érintettsége legmagasabb**
• **Extrém meleg, tartós aszály, fagykár**
• **Termelők 2/3a mérséklet változtatásokat látott szükségesnek**

Hamar-Király-Koós-Vásáry (2018): A termelők alkalmazkodási döntéshozatalát meghatározó tényezők. In: Éghajlatváltozási alkalmazkodás-kutatás a hazai mezőgazdaságban. AKI.

• **Hosszabb vegetációs ciklus & nagyobb hőhatás**
• **Több későn érő & több kékszőlő fajta**
• **Tavaszi fagyokból eredő károk csökkenése & extrém meleg okozta károk növekedése**

Mesterházy et al.: The analysis of climatic indicators using different growing season calculation methods – an application to grapevinegrown in Hungary. IDŐJÁRÁS 122: 217-235.

• **Aszály lesz a legsúlyosabb természeti veszély (Alföld!)**

Blanka, V. et al (2013): Projected changes in the drought hazard in Hungary due to climate change. IDŐJÁRÁS 117: 219-237.

Elméleti keret

- Viselkedés elméletek
- Az emberi cselekvést nem lehet csak a racionalitás talaján állva, pusztán objektív feltételeket figyelembe véve (pl. rendelkezésre álló erőforrások mennyisége) megmagyarázni, a szociokognitív tényezők, vagyis a változás, a veszély, a saját képességek vagy korlátok észlelésének figyelembevétele épp ennyire fontos

Módszertan

• **Hangsúly az alapanyag előállításán, kevés borászat, gyenge borturizmus,**
 Király Gábor (2018): Post-transitional development in the Hungarian wine sector: the case of the Mátra wine region. JOURNAL OF WINE RESEARCH 29: 106-119.

• **Az adaptációs gyakorlatok és stratégiák tanulmányozása elképzelhetetlen olyan kutatások nélkül, ahol ne az ember, az emberi közösségek álljanak az érdeklődés középpontjában.”**

Király Gábor (2017): Új kutatási irányok az alkalmazkodáskutatásban: éghajlatváltozás a szőlő- és borágazatban Magyarországon. GAZDÁLKODÁS 61: 283-294.

• **Ültetvényesek érintettsége legmagasabb**
 • **Extrém meleg, tartós aszály, fagykár**
 • **Termelők 2/3a mérséklet változtatásokat látott szükségesnek**

Hamar-Király-Koós-Vásáry (2018): A termelők alkalmazkodási döntéshozatalát meghatározó tényezők. In: Éghajlatváltozási alkalmazkodás-kutatás a hazai mezőgazdaságban. AKI.

• **Hosszabb vegetációs ciklus & nagyobb hőhatás**
 • **Több későn érő & több kékszőlő fajta**
 • **Tavaszi fagyokból eredő károk csökkenése & extrém meleg okozta károk növekedése**

Mesterházy et al.: The analysis of climatic indicators using different growing season calculation methods – an application to grapevinegrown in Hungary. IDŐJÁRÁS 122: 217-235.

• **Aszály lesz a legsúlyosabb természeti veszély (Alföld!)**

Blanka, V. et al (2013): Projected changes in the drought hazard in Hungary due to climate change. IDŐJÁRÁS 117: 219-237.

• **gazdasági növekedés erőteljes növekedést idézett elő a munkaerőpiac keresleti oldalán**
 • **foglalkoztatás bővülését és a gazdaság növekedését lassítja a munkaerőhiány**

Bakó, T. és Lakatos, J. (2019): A magyarországi munkapiac 2018-ban. In. Munkaerőpiaci tükrő 2018.

• **foglalkoztatás-bővítés demográfiai háttére csökken**
 • **helyi munkaerőpiacok kínálati oldala szűkül**
 • **belföldi és külföldi munkacélú vándorlás**

KSH (2020): Népmozgalom, 2019.

Elméleti keret

- **Viselkedés elméletek**
- **Az emberi cselekvést nem lehet csak a racionalitás talaján állva, pusztán objektív feltételeket figyelembe véve (pl. rendelkezésre álló erőforrások mennyisége) megmagyarázni, a szociokognitív tényezők, vagyis a változás, a veszély, a saját képességek vagy korlátok észlelésének figyelembevétele épp ennyire fontos**

Korai tapasztalatok

- Öntözés nélkül már rövidtávon sem lesz elképzelhető a termelés
- „Hidrofúrás” / lajtos kocsi alkalmazása az új telepítéseknél
- Vadkárók és szárazság
- Munka egészségügyi szempontok
- *„egyik kezével elvesz, a másikkal ad”*
- Alkalmasabb lesz a borvidék kékszőlők termesztésére, de a piac erre még nem áll készen
- Ültetvények füvesítése: talaj vízháztartását javítja, lassítja a talajeróziót
- Lombozat „menedzsment” a napégések elkerülésére
- *„nagyon szélsőséges fagyok és jegek nincsenek, de normális telünk sincsen”*
- Mitigációs lépések hiánya
- *„A kistermelők elfognak tűnni a borvidékről”*
- Általános munkaerőhiány
- Ipari foglalkoztatók elszívó hatása: *„Építőiparban napi 20.000-et kapnak, keményebb meló, de sokkal jobban fizetik.”*
- Helyi és külsős brigádok fogadása
- Tudatos és intenzív gépesítés
- *„A 100 hektárhoz nekem több, mint 100 emberre lenne szükségem szüretkor. Ez ma teljesen irreális.”*
- Családi „háztáji” szüretetek elkoptak

Agrárközgazdasági
Intézet

[Agrarkozgazdasagi.Intezet](https://www.facebook.com/Agrarkozgazdasagi.Intezet)

[AKI_Hungary](https://twitter.com/AKI_Hungary)

[aki-hungary](https://www.linkedin.com/company/aki-hungary)

aki.gov.hu

Köszönöm a figyelmet

Király Gábor

Kiraly.gabor@aki.gov.hu